

A result of research determined that for a long time social infrastructure considered in the context of infrastructure, and not as a separate economic category. The basis of the separation of social infrastructure as an economic category and separate subsystem of economic complex became its functionality and complex internal structure that can be represented as a kind of system that has common and specific features. As any other system the social infrastructure has the integrity and complexity of the applicable object, it can be represented in its structure as a certain set of subsystems and components whose interaction gives greater impact than each of them individually as a result. In turn, the system is a subsystem of the highest order.

It must be emphasized that whichever approach is used to determine the economic category of "social infrastructure" it should be considered as an independent set of important economic sectors and the collection of certain objects, whose primary purpose is to meet the needs of the population and good reproduction of the human potential for conversion in its human capital. Thus, the social infrastructure is: separate independent system, which consists of some subsystems (areas) that interact with each other and consolidate the single common purpose - livelihood and creating conditions for socioeconomic development.

УДК 338.12 017:338.45:629.73(045)

Крапко О. М.

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АВІАТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ

В статті проведено аналіз діяльності авіакомпаній в аеропортах України. Порівняно виробничі показники діяльності провідних авіапідприємств за показниками: структура доходів, виробничі показники, показит фактичного плану. Розраховано показники ефективності діяльності окремих аеропортів України.

Ключові слова: діяльність; аеропорт; авіакомпаній; дохід.

В статье проведен анализ деятельности авиакомпаний в аэропортах Украины. По сравнению производственные показатели деятельности ведущих авиапредприятий по показателям: структура доходов, производственные показатели, показатели фактического плана. Рассчитаны показатели эффективности деятельности отдельных аэропортов Украины.

Ключевые слова: деятельность; аэропорт; авиакомпания; доход.

The article analyzes the airlines at the airports of Ukraine. Compared to production performance leading airlines for the indicators: income structure, performance, actual performance plan. Calculated performance of individual airports in Ukraine. Today, air transport and associated ground infrastructure, have a significant impact on the market of passenger transportation and the economy of Ukraine in general. The paper conducted research analyzing economic activity of the air transport sector, namely the volume of

actual and planned passenger - and freight, net sales services faviatton and non-aviationai activities) airport "Borispol".

Keywords: activity; airport, airline: income.

Постановка проблеми.. З метою запобігання кризового розвитку та мінімізації ризиків для підприємств авіатранспортної галузі необхідним є проведення вчасного та якісного аналізу господарської діяльності підприємств та позиціонування даних підприємств у розвитку галузі та стратегічного розвитку країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фундаментальні дослідження розвитку авіапідприємств України були висвітлені у наукових працях вітчизняних науковців, а саме: О. Ареф'євої, О. Ільєнко, Г. Аетапової, В. Загорулько, В. Коби, К. Калди, В. Матвеева, М. Новікової, Г. Астапової, С. Подрези, Є. Сича, В. Щелкуковгц О.Сунцової, В. Новак та ін.

Постановка завданні!. Метою статті є дослідження аналізу господарської діяльності підприємств авіатранспортної галузі, а саме обсяг фактичного і планового пасажиро- та вантажоперевезень, чистий дохід від реалізації послуг (авіаційна та неавіаційна діяльність,) аеро.чорту «Бориспіль».

Виклад основного матеріалу дослідження. Значні кроки здійснені в напрямі законодавчого забезпечення авіаційної діяльності. Поступово аеропорти переходять на європейські норми льотної придатності та безпеки польотів, що прискорює наближення України до Європи і міжнародного авіаційного співтовариства. Значну увагу авіаційних фахівців нині привертають до себе проблемні питання в авіації спеціального застосування -розробляється система контролю за виробництвом і експлуатацією малих та надлегких типів авіаційної техніки. Досвід засвідчує, що у багатьох галузях народного господарства їхнє використання сприятиме підвищенню ефективності роботи.

Основними аеропортами України є: "Бориспіль", "Дніпропетровськ", "Київ" (Жуляни), "Львів", "Одеса", "Сімферополь", "Харків", "Запоріжжя" Упродовж 2014 р. вони гог/аагш 97,08 % загального обсягу пасажирських повітряних перевезень (1).Нині більшість польотів зорієнтовані на Державний міжнародний аеропорт "Бориспіль", який поступово перетворюється на аеропорг-хаб європейського типу. Передбачається подальший його розвиток у тому числі реалізація проекту з будівництва нового сучасно обладнаного пасажирського терміналу [2, с.2) 8],

Основним джерелом доходів від реалізації послуг ДП МА «Бориспіль» є надходження від функціонування авіаційної транспортної інфраструктури, що становили у загальному обсязі доходів за 2033 р. - 97,5 %;у 2014 р.-98,8%.

Тарифи на аеропортові збори (посадка-зліт, обслуговування пасажирів в аеровокзалі, забезпечення авіаційної безпеки, наднормативна стоянка) затверджені наказом Міністерства транспорту і зв'язку України від 26.03.2008 р. № 337. [10].

Табляня 1.- Виробничі показники діяльності веропорту Дії МА «Бориспіль» за 1-ше півріччя 2014 року

Показники	один, виміру	t-ше півріччя 2014 р		%	1-ше пів. 2013 р	Приріст %
		план	факт			
Рейси	кільк.	37 472	35 810	96	35 714	0
Пасажири	тис.чол.	3 458	3 131,1	91	3 289,6	-5
Пошта	т	3 077	2 468,5	80	3 065,8	-19
Вантаж	т	12310	! 1 374.0	92	12790,2	-11

На 2013 р. ДП МА «Бориспіль» було заплановано обслужити 83 350 рейсів та 234 тис. пасажирів. Фактично аеропортом здійснено 80 870 рейсів, або 97% виконання плану та перевезено 7 927 тис. пасажирів 96% до запланованої кількості. За 1-е півріччя 2014 р ДП МА «Бориспіль» було заплановано обслужити 37 472 рейсів, однак, фактично обслуговано 35 810 рейсів, що на 4% менше запланованих, тобто залишився рівень, досягнутий у 1 - півріччі 2013 р. [4].

Протягом 2012 та 2013 рр. спостерігаюся скорочення рейсів на 4,9% іноземними авіакомпаніями. Авіакомпанії СІД наприклад скоротили свої рейси на 1%, а авіакомпанії України - на 26.2% (через припинення у 2013 р. рейсів авіакомпанії «Аеросвіт»). Частка рейсів українських авіакомпаній становить 60%. У 2013 р. найбільше рейсів до аеропорту виконали авіакомпанії: "МАУ" - 46,1%, «Lufthansa»: - 4,3%, «Аерофлот» - 3,5%. «Дчіпроавіа» - 3,3%, «Роза ветров» - 3.2%.

У терміналах аеропорту обслуговано 1 926.9 тис. пас, що на - 7% менше порівняно з 2012 р. Іноземні авіакомпанії перевезли до аеропорту пасажирів на 8,8% більше, ніж у 2012 р. авіакомпанії СІД збільшили кількість перевезень пасажирів на 13%.

На рейсах українських авіакомпаній в аеропорту обслуговано 5 101,4 тис. пасажирів, що на 13,7% менше ніж у 2012 р. Найбільша частка

пасажирів перевезених через аеропорт припадає на авіакомпанії: "МАУ" - 49,7%, «Роза ветров» - 5,6 %, «Lufthansa» - 5,6%, «UT-Air-Україна» - 5,1%, «Аэрофлот» - 4,7%.

За 2012 р. в аеропорту ДП МА «Бориспіль» оформлено 26 712,5 т вантажу, що на 19% менше, ніж у 2013 р. Найбільшу частку вантажних перевезень виконано рейсами авіакомпаній: "МАУ" - 31,3%, «Turkish Airlines» - 19,2%, «Еигореап Air Transport») - 12,2%, «Lufthansa» - 5,2%. Аеропортом оформлено 6300,3 т поштових відправлень, з них 58,1% доставлено іноземними авіакомпаніями і 41,8 % українськими. Найбільшу частку поштових перевезень виконано рейсами авіакомпанії «МАУ» - 40,9%, авіакомпанії «Lufthansa» - 17,9%, «KLM» - 8,0%, «Аэрофлот» - 5,7%. [3, с.45].

За 1-е півріччя- 2014 р. іноземні авіакомпанії скоротили кількість рейсів на 6%, з них авіакомпанія «Lufthansa» на - 17,1%, «Ausinan Airlines») на 33,2%, «Estonian Air» - на 20%, «Alitalia» на 43,8%. Серед авіакомпаній СНД збільшення кількості рейсів (в основному у 1 кварталі 2014 р.) становило 15,1%, серед них в авіакомпаніях «Аерофлот» - 30,6%, «Белавиа»⁴ - 62,3%, «Сибирь» - 46,3%, «Азербайджанські авіалінії» - 40,2%. Українські авіакомпанії виконали за цей час 20 677 рейсів, що порівняно з 2013 р. становить приріст на 1 %.

Частка рейсів українських авіакомпаній сягає 57,7%, у тому числі авіакомпанії "МАУ"- 46%, «Дкіпроавіа» - 3,7%, "Роза ветров" - 2,6%. «UT-Air-Україна» - 3,2%.

За 1-е півріччя 2014 р. обслуговано пасажирів у терміналах аеропорту 3 131,1 тис. пасажирів, що на 5% менше, ніж у з 1-у півріччі 2013 р.

Іноземні авіакомпанії перевезли менше пасажирів на - 18%, авіакомпанії СНД збільшили перевезення на 2% (за рахунок показників 1 кварталу).

На рейсах українських авіакомпаній в аеропорту за цей період обслуговано 2 016,6 тис. пасажирів, що виходить на рівень показників відповідного періоду 2013р.

Частка перевезених пасажирів на рейсах українських авіакомпаній становить 64,4%. Найбільшу кількість пасажирів через аеропорт ДП МА «Бориспіль» перевезли авіакомпанії: "МАУ" - 49%, «UT-Air-Україна» - 6,4%, «Аэрофлот» - 5,9%, "Роза ветров" - 5,3 %, "Turkish airlines"⁵ - 3,1%. 9).

Таблиця 2.-Фактичне виконання показників фінансового плану ДП МІА «Бориспіль» (тис, грн.)

Показники фінансового плану		Чистий дохід (виручка) від реалізації послуг всього	Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту	Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення та діяльності засобів розміщення на період відпустки та іншого тимчасового проживання *т ч.	Постачання пари, гарячої води та кондиціонованого повітря	Інші витрати діяльності	Діяльність об'єктів соціальної інфраструктури
2013 р.	план	15045 68	1 465 074	21 286	6 009	121 36	63
	факт	1 384 761	1 351 4Ю	19 352	4 704	921 6	70
Відхилення	тис. грн.	-119 807	-113 655	-1 934	-1 305	292 0	7
	%	-8	-7,7		-22	-24	11
I півріччя 2014	план	713 9 41	702 7 80	8 062	3 074		25
	факт	727 784	718 879.6	6 223	2 649		32.4
Відхилення	тис. грн.	13 843	16 099.6	-1 839	•425		7,04
	%	1.9	АЛ	-22,8	-13.8		29,6

За I півріччя 2014 р. в аеропорту «Бориспіль» оброблено 11 374 т вантажу, у тому числі того, що надійшло та відправлено рейсами іноземних авіакомпаній - 69,5%, українськими авіакомпаніями - 30,4%. Найбільшу кількість вантажу через аеропорт перевезли авіакомпанії "МАУ" - 29,7%, "Turkish airlines" - 15,3%, «Egoreap Air Transport» - 12,8%, «Emirates» -10,2%, "Lufthansa" - 4,6%. Аеропортом оформлено 2 468,5 т пошти, 57,2% якої перевезено іноземними авіакомпаніями та 42,8 % - українськими. Найбільшу частку поштових перевезень виконано рейсами авіакомпанії "МАУ" -42,8%. "Lufthansa" - 12,5 %. "KLM" - 9,4%, "Turkish airlines " -6,7%.

За підсумками 2013 р., тан надходжень від чистого доходу (виручки) від реалізації послуг виконаний на 92%, тобто недоотримано 119,8

млн. грн. в основному за рахунок послуг, віднесених до розділу «Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту» як доходи аеропорту від авіаційної та неавіаційної діяльності. За підсумками 2013 р. заплановані показники скоротилися на 7,7%, оскільки доходи від послуг авіаційної діяльності виконані на 92,1%, від неавіаційної на 91,9%. [7, с. 13 j

Недоотримані планом доходи від послуг авіаційної діяльності за підсумками 2013 р. становило 93,9 млн. грн. з них:

- доотримані заплановані доходи пасажирського зборів за зліт-посадку, за авіабезпеку та від додаткових послуг з наземного обслуговування на суму 71,2 млн. грн. внаслідок невиконання плану обсягових показників аеропорту (пасажиропотока та рейсів) за через відсутність нових ставок зборів з авіабезпеки на міжнародних рейсах, які планувалися з IV кварталу 2013р.;

- фінансовим планом на 2013 р. був передбачений розвиток нового виду діяльності аеропорту - заправлення літаків авіаперевізників, від реалізації якого планувалось отримати 30,3 млн. грн. доходу. Однак надання таких послуг у 2013 р. з об'єктивних причин було перенесено на IV квартал 2014 р.

Недоодержані також заплановані на 2013 р. доходи від послуг неавіаційної діяльності в сумі 25,9 млн. грн. З них:

- доходи від послуг служби паливно-мастильних матеріалів - на 1,4 млн. грн. через невиконання планових показників щодо кількості обслугованих рейсів протягом 2013 р.;

- доходи від послуг хендлінгових агентів - на 11,5 млн. грн.;

- доходи від послуг готелів аеропорту та пансіонату «Політ» - на 1,9 млн. грн. внаслідок зменшення попиту та посилення конкуренції на ринку цих послуг;

- не виконані планові показники 2013 р. доходів від послуг з виробництва тепла за розділом «Постачання пари, гарячої води» на 1,3 млн грн. через зниження подачі тепла у зв'язку теплими погодними умовами та зменшенням кількості договорів* на комунальні послуги;

- недоодержано 24% доходів на комунальні послуги (за винятком виробництва тепла) та на послуги дротового/бездротового зв'язку, як віднесені до «Інших видів діяльності», та основного пасажиропотоку у новий термінал та з переглядом договорів на комунальні послуги [5].

Таблиця 3.- Структура доходів ДП МА «Бориспіль»
2012-2013 Зр.р. (тис, грн.)

Показники	Частка в заг.доходах (%)	2013	2012	зміст
Чистий дохід (виручка) від діяльності підприємства в т.ч.	100%	1 384 761	1 510 548	-125 787
Авіаційна діяльність в т.ч.	78.9%	1 092 574	1 225 100	-132 526
аеропортові збори	56.6%	783 889	844 444	-60 555
наземне обслуговування	10.1%	140 409	203 701	-63 292
інші послуги	12.2%	168 276	176 955	-8 679
Неавіаційна діяльність в т.ч.	21.1%	292 187	285 448	6 739
послуги іменних акцій	1.2%	16 505	18 038	-1 534
обслуговування VIP- пасажирів	3.1%	43 016	58 555	-15 539
послуги служби ГСМ	2.4%	33 383	49 693	-16 310
послуги служби ПВО	1.5%	21 067	20 666	401
% від виручки	6.9%	96 105	62 260	33 845
комунальні послуги	0.9%	12 602	20 412	-7 810
послуги зв'язку	0.3%	4 176	5 228	-1 052
послуги хендл агентів	0.5%	6 298	5 893	405
обслуговування цінних вантажів	0.2%	3 341	2 821	520
паркування	0.9%	12 618	5 931	6 687
таксопослуги	1.4%	19 321	9 450	9 871
інші послуги і	1.5%	20 907	22 834	-1 927
пансіонат "Політ"	0.2%	2 847	3 667	-820

Показник планових надходжень від чистого доходу (виручки) за надання послуг у 1-у півріччі 2014 р. виконано на 101,9%. Доходи, віднесені до розділу «Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту» включають Доходи аеропорту від авіаційної та неавіаційної діяльності. За підсумками I-го півріччя 2014 р., заплановані показники збільшилися на 102,3%, з них Доходи від послуг авіаційної діяльності - виконані на 104% і доходи від неавіаційної діяльності - на 96%.

**Таблиця 4.- Порівняння структури доходів ДП 14 А «Бориспіль»
1 півріччя 2013 р. та 1 півріччя 2014 р. (тис, грн.)**

Показники	Частка в заг. доходах (%)	I півріччя	I півріччя	Ідхилення
		2014 р.	2013 р.	
Чистий дохід (виручка) від реалізації послуг в т.ч.	100%	727 784	608 895	118 889
Авіаційна діяльність в.ч.	78.5%	571 324	484 462	86 862
пасажирський збір	32.8%	238 704	197 561	41 143
збір за посадку-зльот	15.5%	112 923	80 883	32 040
наземне обслуговування повітряних суден	8.7%	63 011	57 579	5 432
збір за авіабезпеку	8.7%	63 054	50 295	12 759
збір за стоянку	2.8%	20 345	10 803	9 542.
додаткові послуги з наземного обслугов. ПС	10.1%	73 287	87 341	-10 054
Неавіаційна діяльність в г.ч.	21.5%	156 460	124 434	32 027
послуги VIP- пасажирам	2.4%	17 652	20 087	-2 436
послуги служби забезпечення галівомастильн.матеріал.	2.1%	15 037	15 003	34
послуги служби поштово-вантажного обслуговування	1.3%	9 531	10 293	-762
% від виручки	2.6%	18 686	35 516	-16 830
магазини безмитної торгівлі та пункти харчування	8.2%	59 830	0	59 830
послуги хіндлінгоаих агентів		0	2 933	
послуги з відправлення/прийняття між.ч.х вантажів	0.2%	1 577	1 359	218
послуги зв'язку	0.2%	1 778	2 308	-530
послуги паркування	0.8%	6 054	4 101	1 953
таксопозачеження	0.7%	4 886	8 212	-3 326
автобусна станція	0.0%	105	0	105
послуги ангарного комплексу	0.7%	5 027	4 897	130
послуги т стелю	0.9%	6 223	7 435	-1 212
виробництво тепла та гаои	0.4%	2 649	2 958	-309
послуги пансіонату Поліг	0.0%	0	428	-428
комунальні послуги	0.4%	2 958	4 304	-1 346
інші носу ги	0.6%	4 468	4 601	-133

Скорочення доходів від послуг неавіаційної діяльності відбулося під впливом невиконання запланованих показників доходів від послуг служби паливно-мастильних матеріалів на 15% (через зменшення кількості запланованих рейсів обслуговування на 4%), доходів від послуг пунктів харчування пасажирів - на 11% (кількість обслугованих пасажирів скоротилась на 9%), доходів від рекламних послуг - на 31% та комунальних послуг - на 30% [8, с.34]

У 2013 р. структура доходів аеропорту від реалізації послуг складалася з 78,9% доходів від авіаційної діяльності та 21,1 % доходів від неавіаційної діяльності.

Доходи від авіаційної діяльності аеропорту формувалися за рахунок доходів від аеропортових зборів 56,6%, від послуг наземного обслуговування рейсів 10% та 12,2% доходів від інших видів послуг, надавалися авіакомпаніям; на запит.

Неавіаційні доходи аеропорту склалися з обслуговування VIP-пасажирів терміналу D, готелів аеропорту, послуг, служб поштово-вантажного обслуговування, паливо-мастильних матеріалів, комунальних послуг, послуг зв'язку тощо (табл. 5).

У першому півріччі 2014 р. структура доходів аеропорту від реалізації послуг складалася з доходів від авіаційної діяльності 78.5% та доходів від неавіаційної діяльності - 21,5%.

Доходи від авіаційної діяльності аеропорту формувалися за рахунок надання аеропортових зборів 59.8%, послуг з наземного обслуговування рейсів 18.7% та інших послуг, які замовлялися авіакомпаніями.

Неавіаційні доходи аеропорту склалися з послуг обслуговування VIP-пасажирів терміналу «D», послуг готелів аеропорту, служби поштово-вантажного обслуговування, служби гшшано-мастильних матеріалів, комунальних послуг, послуг зв'язку, паркувзння тощо (табл. 6).

Порівняно з 5-м півріччям 2013 р. чистий дохід (виручка) від реалізації послуг у 2014 р. зросла на 20% у тому числі збільшились:

-доходи від послуг авіаційної діяльності на 18% (на 86.8 млн. грн.)^в основному за рахунок зростання курсу іноземної валюти;

-доходи від послуг неавіаційної діяльності - на 26% (32 млн. грн.) за Рахунок розвитку нового виду діяльності «Магазинів безмитної торгівлі та пунктів харчування» 59,8 млн. грн, а також збільшились доходи від послуг Висування.

Таблиця 5.- Розрахунок доходів в ДО МА «Бориспіль»

		1191691	1416004	1510548	1384761	727784
Загальний дохід	Пасажиропотік, тис. чол.	6700	8047,1	8478	7926,9	3131,1
	Загальний дохід (фjН./пас.)	177,86	175,96	178,17	174,69	232,44
Дохід від авіаційної діяльності,	Дохід авіа, тис. грн	961578	1156 185	1255063	1092574	571324
	Пасажиропотік, тис. чол.	6700	8047,1	8478	7926,9	3131,1
	Дохід на 1 пасажир (фii./пас.)	143,52	143,68	148,04	137,83	182,47
Дохід від неавіаційної діяльності	Дохід неавіа. тис. фН	230112	259819	285448	292187	156460
	Пасажиропотік, тис. чол.	6700	8047,1	8478,1	7926,6	3131,1
	Дохід на 1 пасажир (фн./пас.)	34,35	32,29	33,67	36,86	49,97 ...

Проте у 2014 р. відбулося скорочення доходів від послуг обслуговування VIP - пасажирів терміналу «D» (на 2 436 тис. грн.) внаслідок зменшення кількості пасажирів, які скористалися цими послугами.

Зменшилися порівняно з 2013 р.і надходження від послуг готелів на 1212 тис. грн., що також пояснюється зменшенням кількості обслуговуваних пасажирів. [6, с.54].

Таблиця 6.- Розрахунок запільних витрат на 1 пасажир для ДП МА «Бориспіль» та ЛПГ МА «Львів» станом на 01.10.2014с. (пш.тс.)

Аеропорти	Показники	Січсігл-вересійі ш «• riiiFani'i i ^MmÍZiUM ii
ДП МА «Бориспіль»	Втрати, тис грн	1 444 745
	Пасажиропотік, тис. чол.	5322,1
	Загальний витрати (грп./пас.^	271,46
ДП МА "Львів"	Витрати, тис. гри	144126
	Пасажиропотік, тис. чол.	469,4
	Загальний витрати (гри/пас.)	307,04

Для оцінки ефективності функціонування аеропортів можна загіропоігувати такий переліх показників, які в комплексі можуть адекватно відобразити стан економічної діяльності аеропортів:

1 Загальний дохід, у розрахунку на 1 пасажира (грн./пас.) одержаний від авіаційної та неавіаційної діяльності аеропорту.

2 Загальні витрати, які припадають на 1 пасажира (гри./пас, які відображають узагальнену асропортову вартість відправки 1 пасажира і складаються з витрат на прийом та відправлення повітряних суден, на технічне та комерційне обслуговування літаків тощо

3. Дохід від авіаційної діяльності у розрахунку на 1 пасажира (грн./пас.) є найбільш реальним та строго регламентованим доходом аеропорту [і].

4. Неавіаційний дохід, у розрахунку на 1 пасажира (грн./пас).

5 Показник продуктивності праці (пас/сл) відображає реальні виграти граці працівників аеропорту з розрахунку на кожного відправленого пасажира. Найкращим показником для аеропорту Бориспіль с 2049 чол./сл. Він розраховується як відношення відправлених пасажирів або перевезених пасажирів (можливо окремо вантаж та пошта або приведені відправлені) одним співробітником аеропорту [1]. Для розрахунку продуктивності праці ми використали показники загальної кількості перевезених пасажирів аеропортами України та чисельності персонажу в аеропортах табл. 7. Таблиця 7,-Розрахунок продуктивності праці провідних

аеропортів України 2012р.

Пасажиропотік, тис. чол.	8478	1000	576	501,4	907,6 ¹	861,9
Чисельність персоналу, чол	5140	95	820	813	1500	1075
Продуктивність праці	1649	1048	702	617	605	802
Місце	1	2	4	5	6	3

Висновки. Впродовж 2013 року обсяг пасажироперевезень скоротився на 7%, вантажоперевезень - на 19% порівняно з 2012 роком. В порівнянні з даними за 1-ге півріччя 2013-2014 року пасажироперевезення в 2014 році аеропорту «Бориспіль» зменшилось на 5%, вантажоперевезення -на 11%, в 1 півріччі 2014 року залишився рівень обслуговування рейсів Досягнутий у 1 - півріччі 2013 р. В останні роки динаміка обслуговування рейсів та пасажирів погіршується Порівняно з 1-м півріччям 2013 р. чистий дохід від реалізації послуг у 2014 р. зріс на 20%. Доходи від послуг аеропорту складаються з авіаційної та неавіаційної видів діяльності. Дохід

від авіаційної діяльності збільшився на 86 862 тис.грн, від неавіаційної діяльності - 32 027 тис. грн.Сьогодні повітряний транспорт та пов'язана з ним наземна інфраструктура, мають значний вплив на розвиток ришу пасажирських перевезень та економіку України в цілому. В роботі проведено дослідження аналізу господарської діяльності підприємств авіатранспортної галузі, а саме обсяг фактичного і планового пасажире - та вантажоперевезень, чистий дохід від реалізації послуг (авіаційна та неавіаційна діяльність) аеропорту «Бориспіль».

Список використаних джерел

- 1.Офіційний сайт Державношкoмітету статистики України [Електронний ресурс]. -Режим доступу: [http://ww\v.ukrstat.gov.ua'](http://ww.v.ukrstat.gov.ua)
- 2.Омельяненко СЛ.' Прогнозування розвитку аеропортів України і оці:зка ефективності їх функціонування: дис. кандидата економічних наук: 08.07.04/ С.Л.Омельяненко. -К., 2004. -213с.
- 3.ТроценкоА. М. Аеропорти України / А. М. Троценко. - К.: Європейський університет. 20 П
- 4.Крапко О.М., Балаба В.А., Перспективи розвитку українських аеропортів -«Бориспіль» та «Жуляии»: Розвиток міжнародних економічних відносин на сучасному етапі: міжнародна науково - практична конференція: тези доп.- К., 2013. -С 116.
- 5.Офіційний сайт аеропорту «Бориспіль» [Електронний ресурс]. - Роїгим доступу: <https://kbp.aero/>
- 6.Дайнека О.Г. Єдина транспортна система. - Харків: ХДЗТ - 2000 - і 07 - с.
- 7.Садловська І. П Формування стратегії економічного розвитку авіатранспортних підприємств. - К , 2004.
- 8.Парій В. М.Формування економічного механізму оперативного управління аеропортом, - К., 2006.
- 9.Олянюк П.В. Повітряний транспорт в сучасному еліті. СПб., 2002
10. Н. Ашфорд и др. Функционирование аэропорта. /Перевод В.И. Козурииа. - М.: Транспорт, 1991.

О. Крапко

ANALYSIS OF ENTERPRISES AIR TRANSPORT SECTOR

The article analyzes the airlines at the airports of Ukraine. Compared to production performance leading airlines for die indicators: income strucnure, performance, actual performance plan. Calculated performance of individual airports in Ukraine. To assess the efficiency of airports could offer a list of indicators that together can adequately reflect the state of economic activity airports:

1. Total revenue per 1 passenger (UAH/Pass.) Obtained from aviation and non-aviation activity airport.

2. General costs per 1 passenger (UAH/Pass.) Reflecting generalized airport cost of sending one passenger, and consist of costs for the reception and departure of aircraft, the technical and commercial aircraft maintenance and so on.

3. The income of aviation activity per 1 passenger (UAH/Pass) is the most strictly regulated and the real income of the airport.

4. The non-aeronautical revenue per passenger 1 (UAH / Pass.).

5. Value of productivity (passengers / ft) reflects the real costs of employees of the airport sent per each passenger. The best indicator for Boryspil airport is 2,049 people. / Ft. It is calculated as the ratio of outgoing passengers or passengers (maybe apart cargo and mail sent or given) one airport employee. To calculate productivity indicators we used the total number of passengers the airports of Ukraine and staffing levels at airports.

Today, air transport and associated ground infrastructure, have a significant impact on the market of passenger transportation and the economy of Ukraine in general. The paper conducted research analyzing economic activity of the air transport sector, namely the volume of actual and planned passenger and freight, net sales services (aviation and non-aviation activities) airport "Borispol". During 2013 the volume of passenger traffic decreased by 7%, cargo transportation - 19% compared to the year 2012. Compared with data for the 1st half year 2013-2014 passenger traffic in 2014. The airport "Borispol" has decreased by 5%, cargo transportation - 11%. In the 1st half of 2014 the remaining service flights made in one - half 2013. In recent years, the dynamics of flight and passenger service deteriorates. For the 1st half of 2014 in the "Boryspil" airport handled 1,374 tens of cargo, including that received and sent flights of foreign airlines - 69.5%, Ukrainian airlines - 30.4%. The greatest amount of cargo moved through the airport airline "UIA" - 29.7%, "Turkish airlines" - 15.3%, «European Air Transporty, - 12.8%, «Emirates» - 10.2%, "Lufthansa" - 4.6%. Airport decorated 2 468.5 tons of mail, 57.2% of which is carried by foreign airlines and 42.8% - Ukrainian. The largest share of mail traffic of flights airline "UIA" - 42.8%, "Lufthansa" - 12.5%, "KLM" - 9.4%. Turkish airlines" - 6.7%.

In the first half of 2014 the structure of revenues from the sale of airport "Boryspil" services consisted of Aviation Revenues 78.5% and revenues from non-aviation activities - 21.5%. Revenues from aviation airport formed through the provision of airport charges 59.8%, ground handling services of flights 18.7% and other services ordered airlines. Airport non-aeronautical revenues consisted of services VIP-passenger terminal «D», Airport services, postal service truck maintenance services of fuels and lubricants, utilities, communication services, parking, etc. However, in 2014 there was a reduction of revenues from maintenance services VIP - passenger terminal «D» (2 436 thousand UAH) By reducing the number of passengers who used these services.